

WSTĘP

Tytuł niniejszej publikacji *Lingwistyka stosowana: doświadczenia i perspektywy* odzwierciedla charakter tomu i pozwala objąć bardzo szerokie spektrum tematów, które, mimo znacznego zróżnicowania podejmowanych zagadnień, wpisują się w krąg zainteresowań teoretycznych i badawczych lingwistyki stosowanej. Artykuły zebrane w tomie to teksty koncentrujące się na zagadnieniach społeczno-kulturowych, interkulturowych, translatorycznych i glottodydaktycznych. Można zatem pokusić się o stwierdzenie, iż prezentują niejako w pigułce główne pola zainteresowań lingwistyki stosowanej i kierunki (dawne i obecne), którymi podąża jej rozwój. Jednocześnie wskazują na wieloaspektowość i interdyscyplinarność przedmiotu badań lingwistyki stosowanej jako nauki.

Monografię otwiera tekst autorstwa Izabeli Prokop „O definicji aktu mownego raz jeszcze – ujęcie antropocentryczne”. Przedmiotem rozważań jest akt mowny jako jednostka komunikacji interpersonalnej, a w szczególności zagadnienie nastawienia rozmówców i problem budowy aktów mownych oraz ich dystrybucji w dialogach i polilogach. W artykule pod tytułem „O pożytkach edukacyjnych ze znajomości stereotypów etnicznych i społecznych” Weronika Wilczyńska rozpatruje pojęcie stereotypu w kontekście jego przydatności edukacyjnej. Autorka postuluje konieczność wyjścia poza interpretację stereotypów jako zjawisk jedynie negatywnych i dostrzeżenia potencjału, który kryją w sobie jako źródła wiedzy o złożoności komunikacji medialnej. Joanna Wasiluk w tekście „Językowe środki manipulacji i perswazji w tekstach prasowych” poddaje analizie językowe i stylistyczne środki perswazji i manipulacji, między innymi metafory i eufemizmy, oraz ich wpływ na potencjalnego odbiorcę tekstu.

Artykuł Elizy Pieciul-Karmińskiej otwiera część tomu poświęconą zagadnieniom translatorycznym. Autorka podejmuje temat związku między wizją świata i poglądami tłumacza a charakterem przekładu dzieła literackiego. Opowiadanie *Der Sandmann* E.T.A. Hoffmanna w przekładzie Antoniego Langego (uważanym za kanoniczne tłumaczenie tekstu na język polski) jest przedmiotem analizy jako przykład powyższej zależności. W tekście zaty-

tułowanym „Psycholingwistyczny model procesu tłumaczenia Krzysztofa Hejwowskiego. Wyniki weryfikacji empirycznej” Dagmara Płońska prezentuje model przekładu przedstawiony przez Krzysztofa Hejwowskiego oraz wybrane wyniki badań własnych dotyczących stosowania strategii tłumaczeniowych w grupie studentów Uniwersytetu SWPS. Rola mocji w języku polskim, niemieckim i czeskim jest przedmiotem rozważań w artykule Petra Nádenička. Autor omawia zagadnienie specyfikacji płci oraz funkcję mocji w systemach analizowanych języków, opierając się na korpusach tekstów internetowych i korpusie stworzonym z przekładów beletrystyki i tekstów administracyjnych Unii Europejskiej. Tomasz Janiak natomiast podejmuje temat ekspansji zapożyczeń angielskich w niemieckim słownictwie specjalistycznym w dziedzinie logistyki. Autor próbuje zdefiniować źródła zapożyczeń, zadając już w tytule artykułu pytanie: moda czy konieczność?

Obszerny rys historyczny autorstwa Władysława T. Miodunki i Przemysława E. Gębala „Od poznańskiej szkoły lingwistyki stosowanej do krakowskiej szkoły glottodydaktyki porównawczej. Glottodydaktyka polonistyczna wczoraj, dziś, jutro” stanowi wprowadzenie do części monografii poświęconej zagadnieniom z obszaru glottodydaktyki. Autorzy przedstawiają w zarysie rozwój glottodydaktyki polonistycznej, prezentując osiągnięcia wybranych badaczy i ośrodków naukowych w Polsce. Magdalena Aleksandrak w artykule pod tytułem „Różnice indywidualne w uczeniu się języków obcych – dylematy i kontrowersje” skupia się na czynnikach indywidualnych w nauce języka, w szczególności na problemach terminologicznych pojawiających się w literaturze przedmiotu, które prowadzą do rozbieżności interpretacyjnych i problemów metodologicznych. Techniki nauczania i uczenia się stosowane w nauczaniu dwujęzycznym i ich związek z rozwojem nauczania interdyscyplinarnego są przedmiotem rozważań Małgorzaty Niemiec-Knaś. Autorka przedstawia koncepcję nauczania interdyscyplinarnego i podkreśla konieczność rozwijania odpowiednich strategii uczenia się i nauczania, niezbędnych w kształceniu dwujęzycznym. Monografię zamyka tekst autorstwa Agaty Hofman, Pawła Hostyńskiego, Anny Mietlerek-Kropidłowskiej i Mileny Lachowicz. Autorzy przedstawiają w nim eksperymentalny model edukacji oparty na swobodnej zabawie, wielojęzyczności oraz rozwoju emocjonalnym, naukowym i sportowym. W projekcie, któremu patronują MEN, FRSE oraz Europejski Rok Kreatywności i Innowacji, dotychczas wzięło udział 91 dzieci w wieku od 2 do 6 lat.

Magdalena Aleksandrak, Luiza Ciepielewska-Kaczmarek, Anna Urban